

4. Вплив корпоратизації на вітчизняний облік

Олександр Куксов, Тетяна Редзюк

Національний університет харчових технологій

Вступ. У 2013 році вітчизняні розробники Положень стандартів бухгалтерського обліку (П(с)БО) вирішили створити Національні положення стандарти бухгалтерського обліку (НП(с)БО). Так з'явився новий стандарт, якого ще не було у вітчизняній практиці Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність". Чому цей стандарт виник саме зараз? Бажання бути зрозумілим для іноземних інвесторів (НП(с)БО аналогічний до МСФЗ 10), чи легалізація та вихід вітчизняного бізнесу на міжнародних ринках?

Матеріали та методи. У дослідженні були використані методи аналізу, абстракції, синтезу та порівняння. Використовувалися НП(с)БО 2 "Консолідована фінансова звітність", МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність" [1].

Результати. Порівнюючи вітчизняний із міжнародним стандартом, варто визначити дуже суттєву відмінність між ними, а саме: НП(с)БО набагато менший за свого «міжнародного брата», а отже й менш деталізований в описі звітності. Прочитавши їх, можна зазначити ключові різниці, наші спеціалісти при створенні документу були зацікавлені лише у відображенні порядку складання консолідованої фінансової звітності та розкритті інформації у фінансовій звітності. У міжнародних же стандартах, деталізовано висвітлені права інвестора та права захисту інвесторів, питання контрольного пакету акцій об'єкта володіння, права голосів інвестора та потенційне право голосу, та багато інших положень, що конкретно стосуються участі управління підприємством та захисту своїх інвестицій як при контрольному пакеті акцій, так і при міноритарному. Підсумовуючи відмінності зазначимо, що українське Положення лише описує звітність підприємства перед державними органами, у той час як МСФЗ дає чіткі вказівки при господарському процесі та захисті інтересів інвесторів при цьому меншу увагу звертаючи до звітності [2].

Україна пережила період приватизації державного майна, однак державний сектор займає досить великий обсяг у вітчизняній економіці. В Україні сформувалися фінансово-промислові групи підконтрольні лише кільком власникам, що володіють величезною кількістю активів. Вітчизняний облік жодним чином на це не реагував впродовж майже двох десятиліть. Положення законодавчо визнає в обліку існування цих груп. Фінансова звітність материнського підприємства та його дочірніх підприємств, що використовується при складанні консолідованої фінансової звітності, складається за той самий звітний період і на ту саму дату балансу. Консолідовану фінансову звітність складають з фінансової звітності групи підприємств з використанням єдиної облікової політики для подібних операцій та інших подій за схожих обставин. Якщо при складанні консолідованої фінансової звітності неможливо застосувати єдину облікову політику, то про це повідомляється у примітках до консолідованої фінансової звітності. Отож, фінансово-промислові групи мають відображати все в одному звіті, однак існують великі сумніви, щодо добросовісного відношення та виконання до цього питання враховуючи особливості бізнесу в Україні.

Введення у Національних положеннях стандарту про консолідовану фінансову звітність є вимогою змін у вітчизняній економіці. Найяскравішим прикладом виступають компанії агропромислового сектору, які провели IPO на різних

міжнародних біржах (Лондонська, Варшавська) та вимушені вести власний облік за двома формами, міжнародними для інвесторів, та вітчизняними для податкової.

Висновки. Створення Національних положень про консолідовану фінансову звітність є безумовно позитивним зрушенням для вітчизняного обліку за будь-яких обставин. Варто зазначити, що створене положення має бути законодавчо доопрацьоване в сфері захисту прав інвесторів для якісного використання суб'єктами господарської діяльності в Україні. Вітчизняні фінансово-промислові групи мають подавати єдину звітність, що дозволить простіше контролювати їх діяльність, але й може нести ще більші загрози у приховуванні доходів цих груп, враховуючи українські реалії. Варто зазначити, що іноземні інвестори зачекалися змін в українському законодавстві, які б захищали права інвесторів. Як правило, вони розглядають інвестиції в Україну дуже ризиковими, маючи при цьому бажання якнайбільше тут заробити, тому всі методи мають бути використані задля підняття інтересу збоку інвесторів, а особливо в сфері обліку та оподаткування. Отже, легалізація активів фінансово-промислових груп та намагання подальшого приведення українського законодавства є найімовірнішими наслідками введення в дію Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність".

Література

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 "Консолідована фінансова звітність";
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Консолідована фінансова звітність".